

Середовищем для організації групової роботи повинна бути LMS, обрана для дистанційного навчання. Різні програмні продукти містять різні інструменти для рішення цієї задачі. Наприклад, у MS Office Teams передбачені такі зручні інструменти для організації групової роботи, які можуть бути використані для організації проєктів (рис.2)

Методичні основи організації проєкту є метою наступних досліджень.

Список використаних джерел

1. Шут М.І. Використання внутрішніх резервів освітньої системи з метою поліпшення якості фахової підготовки майбутніх учителів фізики / М.І. Шут, Л.Ю. Благодаренко // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія № 3 «Фізика і математика у вищій і середній школі»: зб. наук. праць. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2016. – Вип. №2. – С.63-65.
2. Горбачук І.Т., Горбачук В.О., Мусієнко Ю.А. Деякі питання сучасного стану фізико-математичної освіти в Україні і перспективи // Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми фізико-математичної освіти і науки», присвяченої 95-річчю від дня народження доктора технічних наук, професора Душенка В.П. 25-26 травня 2017 року, Київ, Україна – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – С.120-122.
3. Вища математика. Опорні схеми та алгоритми для самостійної роботи студентів [Текст]: навч. посіб.: [у 2 ч.] / М. В. Працьовитий, М. Б. Ковальчук, Н. В. Сачанюк-Кавецька; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця: ВНТУ, 2019. Ч. 1. - 2019. - 102 с.: іл. - Бібліогр.: с. 96. - 50 (1-й запуск 1-21) прим.

Сушко-Крикун О.С.

канд. пед. наук,

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Підвищення рівня фінансової грамотності населення є одним із пріоритетних завдань як для держави, так і учасників ринку, тому Національний банк України розглядає підвищення фінансової грамотності населення як важливий фактор розвитку фінансового ринку України, підвищення стабільності фінансової системи та конкурентоспроможності вітчизняної економіки, що визначено у «Стратегії Національного банку України до 2025 року» [6].

Для підвищення рівня фінансової грамотності у студентів другого курсу всіх напрямів підготовки Українського державного університету імені Михайла Драгоманова кафедрою методології та методики навчання фізико-математичних дисциплін вищої школи було розроблено та впроваджено у навчальний процес робочу програму з дисципліни «Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту».

У доповіді будуть представлені результати використання інтерактивних освітніх методів, які розширюють можливості та способи подання матеріалу дисципліни «Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту», сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу.

Аналіз наукової літератури показав, що питання підвищення рівня фінансової грамотності є об'єктом наукових досліджень багатьох зарубіжних і вітчизняних науковців. Серед зарубіжних учених варто відзначити Д. Фернандеса, А. Уортингтона, С. Х'юстона, М. Хасана [1]. Питанням фінансової грамотності населення в Україні присвячені роботи таких вітчизняних вчених, як Л. Примостка, І. Краснова [2], Т. Кізіма [4], І. Соркін, Т. Смовженко [5] та багатьох інших.

Мета дослідження полягає у підборі інтерактивних методів навчання вивчення курсу «Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту» для підвищення фінансової грамотності студентів другого курсу Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Проблема недостатньої фінансової грамотності населення є для України відносно новою. Результати проведеного вхідного тестування серед студентів другого курсу різних спеціальностей свідчать про те, що сьогодні лише частина українців вміють раціонально розпоряджатися своїми грошима. При отриманні кредиту кожен десятий громадянин ставить підпис у договорі з фінансовою організацією, не читаючи його умов. Громадяни можуть втратити свої заощадження, повіривши пропозиціям із обіцянкою гарантованої високої прибутковості з боку різних недобросовісних фінансових структур. При цьому бажання швидкого поліпшення свого рівня фінансового благополуччя призводить до того, що людина не порівнює потенційні ризики та прибутковість.

Як підсумок, більше 40% опитаних студентів мають рівень не нижчий від середнього, тоді як низький рівень фінансової грамотності демонструють 59% студентів. Результати дослідження показали, що: 53 % опитаних студентів як одну з проблем назвали недолік у них знань з питань фінансової безпеки, що не дозволяє їм забезпечити особисті фінанси від шахрайства та інших фінансових ризиків; 65% помиляються в тому, що криптовалюта – це найбільш надійний і доходний варіант інвестування коштів; 59% учасників дослідження при купівлі товарів в інтернет-магазинах, не звертають уваги на захист своїх персональних даних.

Наслідком невисокого рівня фінансової грамотності населення, насамперед молодих людей, які є активними споживачами фінансових послуг, веде до: – зниження довіри фінансовим інститутам, неефективності, прийнятих фінансових рішень; – невміння формувати та керувати власними накопиченнями; – зростання рівня закредитованості населення; – відсутності резервів і заощаджень; – високим ризикам втрати накопичень внаслідок дій фінансових шахраїв; – невміння повною мірою задіяти можливості фінансового ринку [3].

Так, для підвищення рівня фінансової грамотності у студентів другого курсу всіх напрямів підготовки було впроваджено курс «Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту», метою вивчення якого є необхідність формування уявлення про відповідальний, раціональний вибір при прийнятті фінансових рішень з урахуванням довгострокового горизонту фінансового планування, чинних правових норм, наявних ресурсів та обмежень. Підвищення рівня фінансової грамотності

студентів дасть їм можливість розробляти та реалізовувати найбільш збалансовані стратегії особистої фінансової безпеки, приймати ефективні рішення у сфері особистих фінансів з урахуванням оцінки можливих ризиків та провадити інвестиційну діяльність.

Одним із способів ефективного навчання студентів закладів вищої освіти фінансової грамотності є застосування інтерактивних методів. Це дозволить підвищити пізнавальну активність студентів, і дасть змогу якнайповніше врахувати вимоги прийняття обґрунтованих фінансових рішень у різних сферах життєдіяльності. Під час процесу інтерактивного навчання студенти є учасниками, що активно діють. Вони стають суб'єктами, які, вступаючи у комунікаційну взаємодію з викладачем, стають співорганізаторами своєї навчальної, практичної та проектної діяльності.

У робочій програмі дисципліни «Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту» передбачається розгляд таких основних питань, як: – фінансова грамотність та поведінка споживача: раціональний вибір та обмеження; – активні доходи, їх види та джерела формування; – структура особистих витрат та можливості її оптимізації; - фінансові організації та правила взаємодії з ними; – способи збереження заощаджень та пасивний дохід; - кредити та позики; -інвестиції та управління ними; -податки; - пенсійні заощадження; -створення власної справи; - особиста фінансова безпека.

Для більш глибокого освоєння змісту дисципліни «Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту» доцільно використовувати такі форми та методи інтерактивного навчання (табл. 1).

Таблиця 1.

Методи інтерактивного навчання, чкі доцільно застосовувати при викладанні курсу "Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту"

<i>Назва</i>	<i>Характеристика</i>	<i>Приклад використання</i>
Інтерактивний вебінар	Дозволяє поєднати традиційну лекцію з методами активної взаємодії– дискусія, обговорення ситуацій, аналіз матеріалів презентації та відео.	У межах кожної теми дисципліни.
Метод кейсів	Описується конкретна ситуація і студенти розробляють модель її розв'язання.	«Активні доходи, їх види та джерела формування», «Фінансові організації та правила взаємодії з ними» у системі Moodle.
Дискусія	Передбачає висловлювання студентами своїх точок зору з різних аспектів теми, що вивчається, їх аргументація, обговорення та формулювання висновків.	На основі аналізу результатів структури особистих витрат, обговорення напрямів їх оптимізації в рамках теми «Вступ до власних фінансів».
Мозковий штурм	Полягає у спільному пошуку варіанта вирішення нестандартної ситуації з урахуванням наявних можливостей та обмежень.	Аналіз існуючих застосунків з кредитування (мобільних застосунків різних банків з метою вибору кращого) на тему «Як обрати найкращий варіант кредитування».
Рольова гра	Дозволяє занурити студентів у близьку до реальності життєву ситуацію, розв'язання якої дає змогу набутти практичного досвіду прийняття фінансових рішень та уникнути помилок у майбутньому.	Моделювання конкретної життєвої ситуації на тему «Особиста фінансова безпека», «Податки» тощо.

В Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова протягом кількох років широко застосовується віртуальне навчальне середовище – Moodle, яке спеціально розроблене для створення онлайн-курсів викладачами. Кожна тема онлайн-курсу «Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту» включає лекційний матеріал, завдання для семінарських занять: завдання, кейси, тести, домашні завдання, а також в курсі розміщені гіперпосилання на різні корисні ресурси. Гіперпосилання можна постійно оновлювати та доповнювати, що дозволяє постійно застосовувати актуальну інформацію. Всі елементи, що застосовуються, є інтерактивним ресурсом і сприяють кращому освоєнню матеріалу студентами.

Таким чином, застосування системи Moodle дозволяє вирішити низку проблем у вивченні курсу «Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту» за рахунок можливості швидкого оновлення матеріалів курсу з урахуванням нововведень у законодавстві та фінансовій сфері, а також широких можливостей щодо наповнення курсу. Система дозволяє використовувати завдання різного рівня складності, гнучку систему оцінювання, враховувати індивідуальні особливості студентів, виявляти «прогалини» у знаннях та аналізувати результати. Застосування інтерактивних методів навчання у викладанні дисципліни «Фінансова грамотність та основи інвестиційного менеджменту» сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу, активному залученню студентів до процесу навчання, кращому засвоєнню матеріалу та, як наслідок, досягненню ними високих результатів навчання і підвищенню рівня фінансової обізнаності.

Список використаних джерел

1. Hasan M., Le T., Hoque A. How does financial literacy impact on inclusive finance? [Електронний ресурс] / Financial Innovation. 2021. Vol. 7. No. 1.– Режим доступу до ресурсу: <https://doi.org/10.1186/s40854-021-00259-9>
2. Prymostka L. et al. Integrated Evaluation of Financial Inclusion in Ukraine / Prymostka L., Krasnova I., Prymostka O., Biloshapka V., Lavreniuk A. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми науки та практики [Електронний ресурс] / 2021. № 2. С. 62–71.– Режим доступу до ресурсу: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i37.229696>
3. Бонд Р. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: факти та висновки [Електронний ресурс] / Роберт Бонд, Олексій Куценко, Наталя Лозицька [FINREP, Проект розвитку 13 фінансового сектору]. Київ, грудень 2010 року. 40 с.– Режим доступу до ресурсу: <http://www.finrep.kiev.ua>
4. Кізима Т.О. Методика викладання фінансової грамотності: навч. посіб. / Т.О. Кізима, В.В. Письменний, С.Л. Коваль, Н.І. Карпишин та ін.; за ред. д.е.н., професора Кізими Т.О. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. 200 с.
5. Смовженко Т.С. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; К., 2019. 272 с.
6. Стратегія Національного банку України до 2025 року: фокус на активізацію економічного зростання та цифровізацію [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-natsionalniy-bank-do-2025-roku-fokus-na-aktivizatsiyu-ekonomichnogo-zrostannya-ta-tsifrovizatsiyu>